

7. Морзе Н. В., Варченко-Троценко Л. О. Е-портфоліо як інструмент відкритості та прозорості освітньої діяльності сучасного університету. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Том 52, № 2. URL: <http://surl.li/beumi>.

8. Тукало С. М. Організаційно-педагогічні засади впровадження в наукових установах електронного документообігу на платформі SharePoint: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.10. Ін-т інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Київ, 2021. 256 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726336>.

9. Шевчук С. С. Електронне портфоліо як інструмент оцінювання рівня професійної компетентності педагога вищої школи. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 5 (188). С. 57-63. URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/182930>.

10. Биков В. Ю., Литвинова С. Г., Тукало С. М. Концептуальні підходи до проектування цифрового портфоліо наукових і науково-педагогічних працівників. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 2021. Вип. 60. С. 9-16. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/728525>.

Франчук Н.П.

*Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Інститут цифровізації освіти НАПН України*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Використання цифрових технологій збільшується та розвивається швидкими темпами. Відповідно виникають питання щодо впровадження інноваційних рішень у всіх галузях та виникає потреба в підвищенні якості підготовки спеціалістів, які б змогли модернізувати економіку країни відповідно до сучасних вимог. В Законі України «Про освіту» [5] йдеться про інформаційно-комунікаційну компетентність як одну з ключових компетентностей, яка необхідна кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Станом на сьогодні немає фахівців та концептуальних засад формування державної політики в галузі розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян, а це в свою чергу і не дозволяє забезпечити розвиток усіх галузей суспільного життя щодо сучасних вимог, які полягають в глобальній цифровізації економіки та галузей життєдіяльності всього суспільства [3].

Суспільство потрібно готувати до використання інформаційно-цифрових технологій та набуття певної обізнаності в цій галузі. В людей, які використовують їх формуються певні погляди й відрізняються способи мислення, виникають ризики втрати культурного й творчого мислення, живого спілкування та створюється ілюзія доступності пізнавальних дій [6].

Так, щоб педагогічні працівники могли успішно соціалізуватися та провадити професійну (навчальну та наукову) діяльність слід використовувати цифрові технології, щоб показати свої напрацювання. Зокрема створюють профілі в різних системах цитувань аби всі могли бачити реальну цінність тієї чи іншої публікації. Для вітчизняних досліджень, особливо соціальних та гуманітарних наук, є обов'язковість публікацій у виданнях, які індексуються в міжнародних базах даних Web of Science (Рис. 1) або Scopus (Рис. 2).

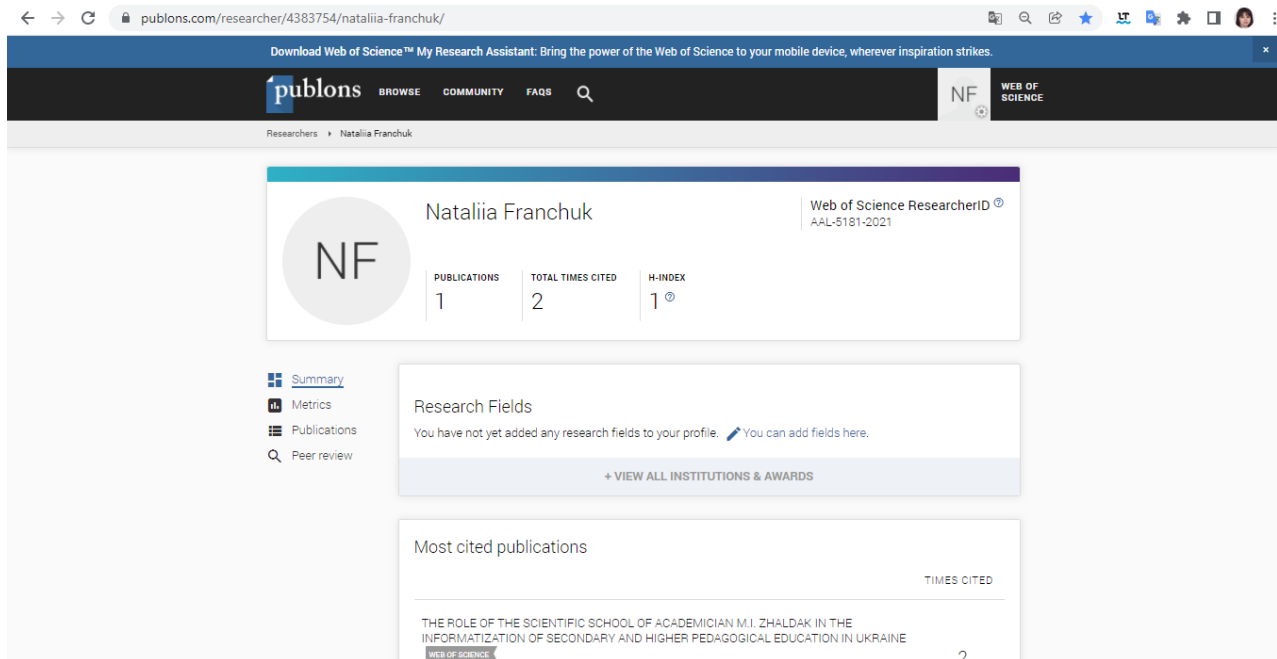

Рис. 1

У публікації [2] описано найбільш поширені науко метричні бази даних, використання яких дозволяє отримати узагальнені уявлення про науково-педагогічну діяльність конкретного науковця або науково-педагогічного працівника, а саме у вигляді статистичних результатів, які збираються під час публікаційної активності за різний період часу.

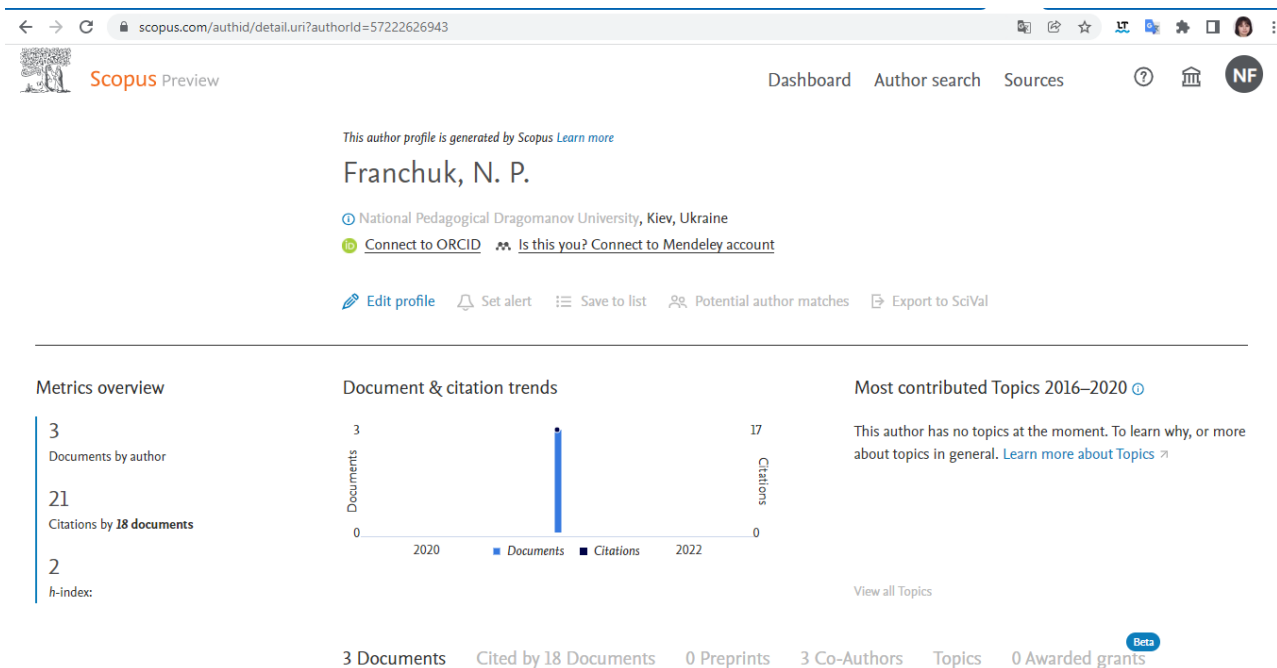

Рис. 2

Розвиток цифрових технологій стимулював використання, крім цих баз ще й багато інших. Зокрема:

- бібліографічних баз даних;
- журнальних, монографічних систем;
- інформаційно-аналітичних та статистичних відкритих цифрових архівів;

- інформаційно-цифрові технології для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень;
- науко метричних платформ.

С.В. Новицький у своїй публікації [4] намагався висвітлити загальні підходи до оцінювання результативності педагогічних досліджень саме з використанням інформаційно-цифрових технологій.

Розвиток цифрових технологій стимулював використання, крім цих баз ще й багато інших, зокрема й на теренах нашої держави (Рис. 3).

Рис. 3

В 2002 році стартувала перша в Україні наукометрична база, а це означає, що українці вже зробили перші кроки, які були спрямовані на подолання цих проблем. Насамперед це сприяє інтеграції та виходу нашої наукової спільноти на світовий рівень.

Станом на сьогодні науковцям потрібно публікували свої матеріали в журналах, які є внесені до наукометричних баз даних. Практично всі наукові фахові видання України намагаються підтримати ініціативу для відкритих цитувань та відкрити метадані своїх статей.

Слід відзначити команду на чолі з Сергієм Назаровцем, яка розробила сервіс для пошуку та аналізу наукових цитувань Open Ukrainian Citation Index (OUCI) та виправдала надії Міністерства освіти і науки України. OUCI – це пошукова система та база даних наукових цитувань, які надходять від усіх видань, що використовують сервіс Cited-by від Crossref та підтримують Initiative for Open Citations [1].

Цитування наукового дослідження залежить від різних факторів. За звичай науковці цитують праці інших авторів для відзначення певного внеску дослідника, визнання методів описування та підтвердження своїх даних, а це в свою чергу є свідченням впливовості цих досліджень. Разом з тим, є цитування в яких критично або й із запереченням висвітлюють ті чи інші дослідження, що призводить явно не до наукової впливовості роботи. На жаль є й такі науковці, які самоцитуванням збільшують свій індекс цитувань. З огляду на це не можна стверджувати, що цитування є ознакою наукової впливовості роботи. Отже для здійснення наукометричного аналізу є потреба в розробці певних критеріїв і показників для оцінювання результативності педагогічних досліджень.

Список використаних джерел

1. Open Ukrainian Citation Index (OUCI) - ДНТБ України. URL: <https://dntb.gov.ua/uncategorized/open-ukrainian-citation-index-ouci> (дата звернення: 01.02.2022).

2. Вакалюк Т.А., Спірін О.М., Мінтій І.С., Іванова С.М. Наукометричні показники оцінювання результативності педагогічних досліджень науковців та науково-педагогічних працівників. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 60. С. 167-184. URL: http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5054/1/VDPU_Mintii_2021.pdf (дата звернення: 30.01.2022).

3. Концепція розвитку цифрових компетентностей. 2021. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitku-tsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku/Dodatok-2.pdf (дата звернення: 20.01.2022).

4. Новицький С.В. Загальні підходи до оцінювання результативності педагогічних досліджень з використанням інформаційно-цифрових технологій. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Випуск 62. С. 46-54. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729602/1/188-242-PB-46-54.pdf> (дата звернення: 30.01.2022).

5. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2017 р. №2145-VIII

6. Франчук В.М., Франчук Н.П. Використання Family Link батьками та дітьми. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2020. № 1. С. 34-39.

Шиненко М.А., Кільченко А.В.

Інститут цифровізації освіти НАПН України

СЕРВІС DOI CROSSREF ЯК ДЖЕРЕЛО МЕТАДАНИХ АКАДЕМІЧНИХ ВИДАВЦІВ ТА НАУКОВИХ ЖУРНАЛІВ

Цифрові ідентифікатори об'єктів – *Digital Object Identifiers (DOI)* відіграють важливу роль у сучасній науковій комунікації всього світу. Цифрові ідентифікатори публікацій, що зареєстровані міжнародною базою CrossRef з коректними метаданими, дозволяють вирішувати важливе завдання встановлення зав'язків між автором з його публікаціями, між бібліографічними посиланнями на публікації та адресами їхнього місцезнаходження в електронному середовищі.

Міжнародна база описів наукових публікацій CrossRef, що реєструє DOI з 2000 р., нині налічує понад 100 млн DOI. Її сервіси аналізують документальні потоки, відстежують традиційне цитування та нові типи ідентифікації публікацій в мережі Інтернет [1]. На її основі розвиваються нові функції DOI CrossRef.

Тому *основне завдання цієї публікації* – привернути увагу вітчизняної науково-інформаційної спільноти до тих функцій, які, на думку авторів, не дуже широко відомі. Як наслідок, не усвідомлюється ряд проблем, що виникають через недостатню поширеність DOI CrossRef в українських публікаціях, бідності метаданих, що реєструються у цій базі та відсутності формалізованого оформлення DOI CrossRef на сторінках вітчизняних електронних видань. Опанування новими функціями DOI CrossRef, розуміння механізму їх роботи необхідні для ефективного використання можливостей, які вони надають авторам і видавцям наукових публікацій [1]. Вирішення цих проблем є важливими для поглибленої інтеграції українських публікацій у міжнародну інфраструктуру наукових комунікацій та підвищення комфортності роботи користувачів з науковими базами публікацій.

Наукові матеріали, що завантажують метадані та реєструють DOI, поділено за трьома *типами публікацій*: *журнали* (<https://www.CrossRef.org/06members/51depositor.html>); *матеріали конференцій* (<https://data.CrossRef.org/reports/depositorCP.html>); *книги, монографії* (<https://data.CrossRef.org/reports/depositorB.html>).

Мета роботи – проаналізувати застосування сервісу DOI CrossRef для отримання метаданих академічних видавців та наукових журналів.